

KSPU 2019-11-12

Tillgång och efterfrågan på skolplatser i Djursholm

Ärende

Produktionsutskottet har fått i uppdrag av kommunstyrelsen 2019-06-11 att framlägga förslag till åtgärder för att utjämna tillgång och efterfrågan på skolplatser i Djursholm och förskoleplatser i Djursholm/ Stocksund.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens produktionsutskotts förslag till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutar att avveckla kommunalt bedriven skolverksamhet i Svalnässkolan från och med höstterminen 2021.

Bakgrund

Produktionsutskottet har fått i uppdrag av kommunstyrelsen 2019-06-11 att framlägga förslag till åtgärder för att utjämna tillgång och efterfrågan på skolplatser i Djursholm och förskoleplatser i Djursholm/Stocksund. Produktionsutskottet beslutade 2019-09-26, § 60, att ett beslut om eventuell förändring av skolorganisationen i Djursholm, enligt förvaltningens lagda förslag (bilaga Skolutredning Djursholm 190917), ska föregås av dialog med berörda parter.

Bildningsförvaltningens utredning

Bildningsförvaltningen har under oktober månad haft dialog med personal, föräldrar och fackliga representanter i Djursholms samtliga kommunala skolor. Dialogen kan sammanfattas med att de fackliga organisationerna och delar av personalen kan se fördelar med förvaltningens ursprungliga förslag (bilaga Skolutredning Djursholm 190917) förutsatt att en omorganisation kan ske med hög delaktighet och inflytande. Däremot är det tydligt att samtliga föräldragrupper vill behålla den befintliga organisationen vad gäller klasser och årskurser. Man trycker även på att det skulle vara negativt för elever som tvingas byta skola och förordar också att samtliga skolor fortsatt ska drivas i kommunal regi. Kort avstånd till skola och minimalt behov av föräldraskjuts till skolorna lyfts också fram som viktiga faktorer. Frågan om fortsatt drift av Svalnässkolan i enskild regi har lyfts i

diskussionerna. Denna fråga faller utanför produktionsutskottets ansvarsområde och bör därför hänskjutas till kommunstyrelsen för vidare handläggning.

Att fortsatt bedriva kommunal skolverksamhet på tre olika platser i Djursholm i ett läge med ett överskott av 300-400 skolplatser (bilaga Skolutredning Djursholm 190917) är inte hållbart varken på kortare eller längre sikt. De senaste fem åren, 2015-2019, har den gemensamma resultatenheten bestående av Ekebyskolan och Svalnässkolan ett ekonomiskt underskott på 6,5 miljoner kronor inklusive prognos för återstående del av 2019. Den tredje kommunala skolan i Djursholm, Vasaskolan, har de senaste fem åren ett underskott på 8 miljoner kronor inklusive prognos för återstående del av 2019.

Det är svårt att ekonomiskt hållbart bedriva en skola med 100 elever, vilket är kapaciteten på Svalnässkolan. När sedan elevantalet som läsåret 2019/2020 endast motsvarar 2/3 av kapaciteten blir inte organisationen optimal och kostnaderna överstiger intäkterna. Klasserna riskerar att bli små vilket innebär att personal- och lokalkostnader kvarstår medan intäkterna i form av skolpeng minskar. Gällande behovsanalys av verksamhetslokaler för grundskola (UN 2018/0544) visar inte på någon ökning av barn i Djursholm och kapacitetsöverskottet kommer att kvarstå om strukturella åtgärder inte vidtas och därmed förväntas även det ekonomiska underskottet kvarstå.

Inför läsåret 2020 finns t ex knappt 110 barn i Djursholmsområdet som ska börja förskoleklass. Vårdnadshavarna har sex skolor i närområdet att välja mellan, varav tre är kommunal regi. Sannolikheten att rektor ska kunna organisera välfungerande klasser i optimal storlek med ca 25 elever/klass vid tre kommunala skolor är liten.

En avveckling av Svalnässkolan skulle möjliggöra besparingar på såväl lokalkostnader som personalkostnader. Besparingen som kan göras på lokalrelaterade kostnader, främst hyreskostnader och städning är cirka 1,6 miljoner kronor årligen. Besparingar på personalkostnader är svårare att beräkna i detalj då det beror på hur klassammansättningar och personalorganisation blir över tid. Klart är dock att en övergång från tre till två kommunala skolor i Djursholmsområdet på sikt skulle skapa ökad möjlighet till mer optimala klasstorlekar samt mer välutnyttjade lokaler, vilket i förlängningen förväntas leda till färre lärartjänster och färre personal på fritidshem. Färre skolenheter möjliggör även färre skolledare, vaktmästare, måltidspersonal etc.

Besparingen som görs genom avveckling av Svalnäs till läsåret 21/22 kommer inte att få full effekt förrän 2022. Detta kan under 2020 leda till behov av ytterligare minskning av personal på samtliga kommunala skolor i Djursholm. Vidare kommer situationen för personalen och eleverna vara oviss en lång tid framöver med risk för att elever byter skola och att personal söker sig till en annan anställning.

Bildningsförvaltningen har övervägt olika alternativ för att minska antalet skolplatser. Med den nu gällande befolkningsprognosen är det inte möjligt att lämna någon av de två större skolorna, Vasa- eller Ekebyskolan. Återstår möjligheten att lämna Svalnässkolan i sin helhet samt att lämna delar av lokalerna i Vasaskolan. I Vasaskolan har därför en byggnad med åtta klassrum sagts upp och möjligheten till att minska lokalytan utreds ytterligare.

Bildningsförvaltningens yttrande

Utifrån ett ekonomiskt perspektiv kvarstår behovet av att minska antalet skolplatser i Djursholm. Lokalen Bullerbyn i Vasaskolan är uppsagd och ytterligare minskning av lokaler i och i anslutning till skolan kan bli aktuellt. Trots åtgärderna på Vasaskolan är bildningsförvaltningens bedömning att en avveckling av Svalnässkolan i kommunal regi bör genomföras.

Avveckling av en kommunal skola får anses vara ett beslut av principiell beskaffenhet enligt 5 kap 1 § kommunallagen (2017:725), varför ärendet bör hänskjutas till Kommunfullmäktige för avgörande. Den tidsfördröjning som detta medför innebär att ett beslut inte kan finnas på plats innan skolvalet inför ht 2020 genomförs, varför tidpunkten för att lämna Svalnässkolan bör sättas till efter vårterminen 2021.

Då Svalnässkolan kommer att vara i drift även under läsåret 2020/2021 föreslår bildningsförvaltningen att den planerade förändringen avseende ledningsorganisationen för skolverksamheterna i Djursholmsområdet får anstå till inför läsåret 2021/2022

Kent Henningson
T f bildningsdirektör

Handlingar i ärendet
Skolutredning Djursholm 190917 inkl bilagor

Expedieras
Kommunstyrelsen